

KONKLUSIONER FRA PARTNERSKABSMØDE

om erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling
(Syddjylland)

KONKLUSIONER FRA PARTNERSKABSMØDET

DEN 23. MAJ 2025 FOR ERHVERVSFYRTÅRNET FOR GRØN ENERGI OG SEKTORKOBLING (SYDJYLLAND)

I september 2022 indgik konsortiet bag erhvervsfyrtårnet for Sydjylland, staten, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og bestyrelsen for Erhvervshus Sydjylland en partnerskabsaftale om erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling. Formålet med partnerskabsaftalen er at skabe en ramme for strategisk og koordineret udvikling af erhvervsfyrtårnet på kort og længere sigt, herunder arbejde for, at erhvervsfyrtårnet udvikler og fastholder en dansk styrkeposition inden for grøn energi.

Partnerskabets rolle er at adressere barrierer for erhvervsfyrtårnets fremdrift, og se på behovet for at igangsætte yderligere initiativer, der kan bidrage til at udvikle erhvervsfyrtårnet. Den 23. maj 2025 blev 2. møde i partnerskabet for udviklingen af erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling afholdt. Nedenfor fremgår en kort status på erhvervsfyrtårnet samt de prioriterede aktiviteter, som partnerskabet er enige om at arbejde videre med.

Status for erhvervsfyrtårnet

Erhvervsfyrtårnet arbejder proaktivt for en kosteffektiv grøn omstilling af energisektoren med udgangspunkt i Sydjylland og med særligt fokus på sektorkobling, der bidrager til øget vækst og arbejdspladser.

Sydjylland vil i de kommende år opleve historisk store investeringer i vedvarende energikilder, bl.a. via energiparker på land og havvindmølleparker ved den jyske vestkyst. Senest har regeringen med en politisk aftale om brintinfrastruktur til Tyskland af februar 2025 afsat op til 10,6 mia. kr. til etableringen af brintinfrastruktur fra Esbjerg til Tyskland med en ambition om, at der løber grønt brint igennem røret fra 2030. En af kerneopgaverne for erhvervsfyrtårnet i de kommende år vil i forlængelse heraf være at understøtte, at Sydjylland bliver klar til den erhvervsudvikling, som brintinfrastrukturen vil muliggøre.

Konsortiet bag erhvervsfyrtårnet har gennemført en række aktiviteter medfinansieret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse (herunder EU-midler) samt Fonden for Retfærdig Omstilling, og har dermed etableret et solidt grundlag for det videre arbejde. Bl.a. har konsortiet i tæt samarbejde med en række relevante aktører arbejdet engageret med konkrete innovationssamarbejder, herunder test og demonstration, samt forskellige uddannelses- og tiltrækningsaktiviteter, der skal være med til at sikre og understøtte fremtidens arbejdskraft.

Særligt prioriterede aktiviteter

Med afsæt i Sydjyllands potentiale som internationalt kraftcenter for grøn energi og sektorkobling, samt de aktiviteter, som partnerskabet har igangsat og gennemført, har erhvervsfyrtårnet sat følgende delmål: 1) erhvervsfyrtårnet skal være med til at

understøtte, at Syddjylland i 2030 er en europæisk foregangsregion for produktion af grøn brint og e-fuels; 2) at Syddjylland i 2030 er en førende region for havvind og VE på land; samt 3) at der i 2030 er etableret et videns- og besøgscenter for grøn energi og sektorkobling i Syddjylland.

Nedenfor beskrives de konkrete milepæle og tilhørende aktiviteter, som partnerskabet vil prioritere i de kommende år for at understøtte erhvervsfyrtårnets videre udvikling, herunder realisering af roadmappet og for at indfri delmålene:

1. Omfattende innovationssamarbejder skal sikre dansk forspring inden for grøn energiteknologi og sektorkoblingsløsninger og medvirke til flere investeringsbeslutninger og startups

Med fremtidens integrerede energisystem, baseret på vedvarende energi, følger også potentialet for en ny industri med teknologier, der effektivt kan sikre energisammenkobling mellem strøm, brintproduktion, overskudsvarme samt andre ressourcer og afledte produkter. Erhvervsfyrtårnet har derfor etableret portefølje på p.t. 35 innovationssamarbejder, herunder test og demonstration, inden for grøn energi og sektorkobling. Der er tale om projekter, som alle sigter mod at markedsmodne og skalere velkendte energiteknologier og tilpasse dem, så de kan fungere effektivt i fremtidens energisystemer. Konsortiet vil udbygge og arbejde videre med porteføljen, så virksomhederne kan videreudvikle teknologiske løsninger og skalere dem mhp. kommerialisering og salg. De nye sektorkoblingsløsninger vil bidrage til at styrke forretningscasen for fx brintproduktion, energiparker på land, fangst og udnyttelse af biogent CO₂ mv., så der frem mod 2030 træffes flere investeringsbeslutninger om udbygning af PtX-, vind- og biogaskapaciteten i Danmark. Teknologierne indeholder samtidig store potentialer for internationale samarbejder og eksport, idet mange lande – ligesom Danmark – har sat sig bindende mål mht. klimaneutralitet og CO₂-reduktion. Parterne er derfor også enige om, at der fortsat skal arbejdes på at sikres international eksponering af erhvervsfyrtårnets aktiviteter, herunder test- og demonstrationsfaciliteter, fx via besøg fra udenlandske delegationer mv.

Konsortiet vil arbejde for at fremme et stærkt iværksætttermiljø inden for grøn energiteknologi og støtte virksomheder i at realisere deres internationale skaleringspotentiale. Konsortiet vil i samarbejde med nøgleaktører undersøge muligheden for at igangsætte understøttende aktiviteter, der hjælper startups med udvikling og test af løsninger, der baner vejen for kommerialiseringen af nye teknologier og produkter.

2. Understøtte udvikling af sydjyske værdikæder for grøn energiteknologi og sektorkobling på tværs af offentlige og private aftagere

Fra statslig side arbejdes der på en række forudsætningsskabende aktiviteter for at understøtte udviklingen af et marked for brint og sektorkoblingsløsninger. Centrale aktiviteter har indtil videre omfattet et PtX-udbud med driftsstøtte til produktion af grøn brint, etablering af statsligt udpegede energiparker på land, støtte til produktion af grønne teknologier inden for vindteknologi og elektrolyseteknologi gennem den grønne investeringsordning, et kommende havvindsudbud med mulighed for statsstøtte og senest beslutningen om etablering af brintinfrastruktur.

Etablering af et brintrør i Syddjylland baner i første omgang vejen for eksport af dansk produceret grøn brint til industrielle aftagere i Tyskland. Det er imidlertid vigtigt for Danmarks grønne styrkeposition, at der også etableres og udbygges værdikæder omkring den grønne brint lokalt i den sydjyske landsdel.

Erhvervsfyrtårnets 13 deltagende kommuner har på tværs af Syddjylland indmeldt over 20 lokationer som potentielle områder for nye energiparker på land. I den forbindelse vil der være et stort potentiale for at arbejde med sektorkobling i praksis og ud fra et lokalt afsæt. Konsortiet vil aktivt understøtte kommunerne i den videre proces med at etablere energiparkerne, herunder bidrage til at styrke kompetencerne lokalt ift.

mulighederne ved sektorkobling. Denne indsats vil bl.a. omfatte hjælp til at udarbejde egentlige planer, som giver kommunale energiplanlæggere værktøjer og viden om, hvordan fx overskudsvarme fra et PtX-anlæg kan anvendes i den lokale forsyning og omkring de værdikæder, der kan skabes lokalt omkring grøn brint fra PtX. Etableringen af de nye energiparker på land samt større kommunal viden om og kompetencer ift. integrerede energisystemer og sektorkoblingsløsninger vil bidrage til at modne markedet for nye løsninger samt skabe forudsætninger for udviklingen af fremtidens integrerede energisystemer.

Syddjylland har i flere årtier været, og er fortsat, et vigtigt center for olie- og gasindustrien i Danmark. Siden årtusindskiftet er denne rolle imidlertid gradvist blevet afløst af en central rolle i opførelsen og serviceringen af havvindmølleparker. Landsdelen huser derfor højt specialiserede virksomheder i energibranchen, den maritime sektor og logistikbranchen, som i dag spiller en central rolle i udbygningen af den vedvarende energiproduktion i hele Europa. Konsortiet vil aktivt arbejde for, at de forskellige sektorer, Kvirksomheder og ikke mindst grønne iværksættere inddrages i arbejdet mhp. at sikre de nødvendige markedstræk og aftagerled for fx PtX-løsninger, sektorkoblingsteknologier mv.

3. Erhvervsfyrtårnet vil forbinde danske aktører internationalt for at sikre europæisk know-how og samarbejde til udvikling af sydjysk PtX-kapacitet og fremkomsten af integrerede energisystemer

Erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling består af en lang række offentlige og private aktører, herunder store og mellemstore virksomheder i den absolutte verdensklasse inden for grønne teknologiske løsninger samt omkostnings- og energieffektive sektorkoblingsløsninger. Bredden og tyngden i konsortiet vurderes, i samarbejde med øvrige internationale partnere, til at være et godt fundament for en ambition om at blive én af EU's førende regioner for grøn brint.

Men også inden for andre områder end brint er der mulighed for at hjemtage EU-midler til innovationsaktiviteter og opbygning af nye værdikæder. Parterne er enige om, at konsortiet skal afsøge mulighederne for at bygge stærke internationale konsortier mhp. at tiltrække finansiering til at opbygge en international førerposition inden for VE, energieffektivitet samt brint og grønne brændstoffer med udgangspunkt i Syddjylland.

4. Fokus på arbejdskraft for at sikre en flerstrengt indsats for grøn omstilling og erhvervsudvikling

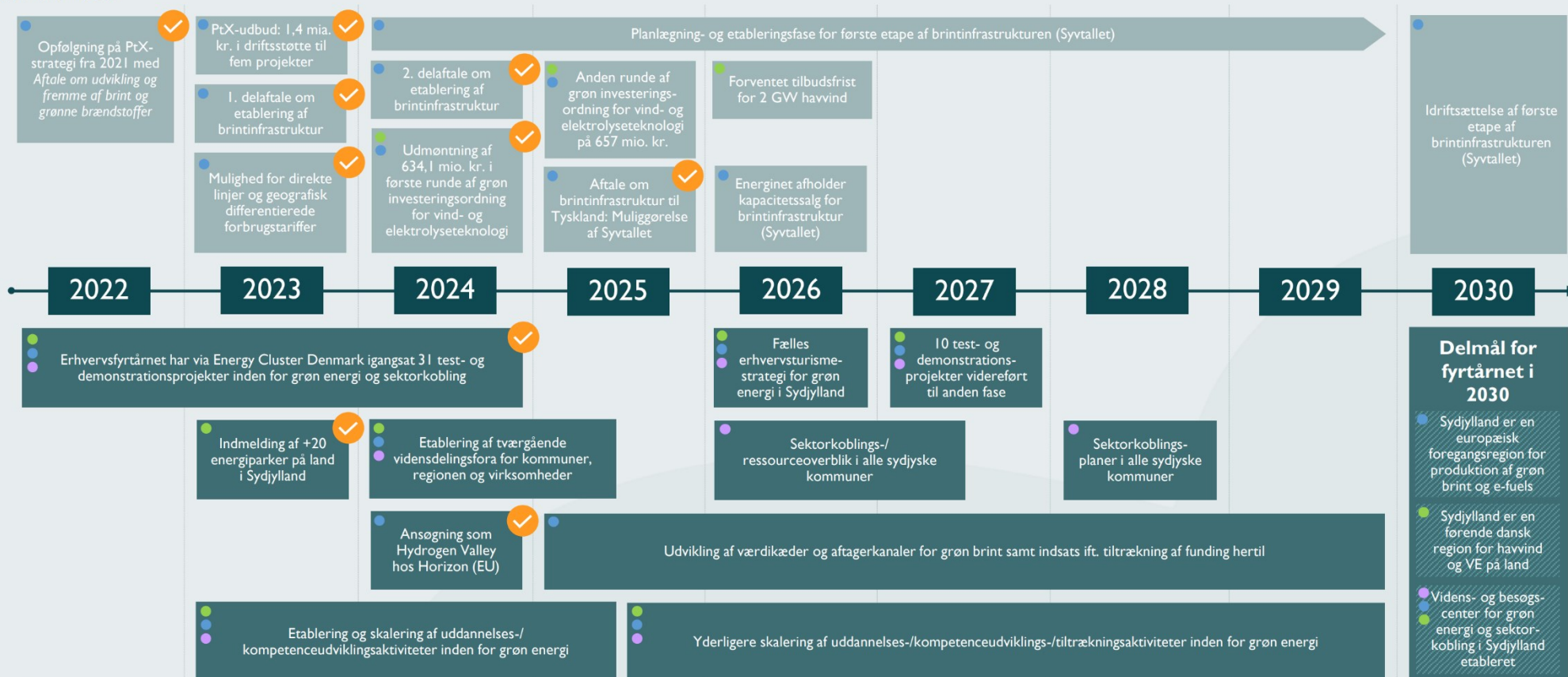
En stigende mangel på grønne og tekniske kompetencer hæmmer allerede i dag udviklingen i energisektoren. Samtidig falder det samlede arbejdsudbud – både i Syddjylland, Danmark og resten af Europa. Der er derfor behov for at fortsætte en samlet, flerstrengt indsats for at sikre de kompetencer, den grønne omstilling forudsætter. Konsortiet vil arbejde målrettet med at understøtte, at 1) flere unge gennemfører en erhvervsfaglig uddannelse, 2) flere tager en videregående grøn uddannelse, 3) virksomhederne opkvalificerer deres medarbejdere, og 4) der tiltrækkes international arbejdskraft.

Med afsæt i disse mål vil konsortiet fokusere på indsatser, der motiverer flere unge til at vælge grønne uddannelser gennem partnerskaber med uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet. Samtidig skal virksomhederne styrkes i deres systematiske arbejde med opkvalificering, så flere medarbejdere får kompetencer inden for grøn teknologi og digitalisering. Derudover vil konsortiet prioritere indsatser rettet mod tiltrækning og fastholdelse af international arbejdskraft – både faglærte, højtuddannede og studerende – med særligt fokus på kompetencer rettet mod energisektoren.

Indsatserne gennemføres i tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner, kommuner og virksomheder i regi af konsortiet og skal bidrage til en mere robust og fremtidssikret arbejdsstyrke i Syddjylland.

Roadmap for erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling

Nationalt niveau

- Vedvarende energi
- Power-to-X
- Integrerede energisystemer

Medfinansieret af
Den Europæiske Union